

OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ

Clasa a V- a

Etapa națională, Iași, 2 – 6 aprilie 2013

- Toate subiectele sunt obligatorii.
 - Timp de lucru: 3 ore. Se acordă 10 puncte din oficiu. Total: 120 de puncte
- Citește cu atenție următoarele texte și răspunde corect tuturor cerințelor formulate:

A. În *Regatul Cărților de Joc* din sertarul măsuței, Valetul de Cupă ducea o viață demnă de orice cavalier de rangul său. Își slujea cu loialitate Regina, deși gurile rele, adică șeptarii și optarii, sușoteau pe la colțuri că uneori îi trimitea lungi ocheade unei alte dame, cea de Treflă. Dar ce știau ei? Nu erau decât niște paji și curteni, cu capete seci, lipsiți de sentimente nobile. E adevărat că Valetul se născuse cu o inimă cam înflăcărată, pe care o și purta de altfel pe blazon. De aceea se aprindea repede și din orice și îi plăcea la nebunie să participe la turniruri și la misiunile periculoase pe care i le dădea Regina sa, atunci când bunicul și bunica își aminteau de cărțile de joc din sertar și jucau câte o canastă sau o șeptică, ca să le mai treacă timpul. Doar Popa de Roșu îl mai domolea pe bravul cavalier:

- Nu te mai arunca-n luptă cu capul înainte, măi băiete! îi tot spunea el. Mai întâi stai cuminte la locul tău și judecă cine îți sunt potrivnicii de pe măsuță... adică de pe câmpul de bătaie, voiam să zic! [...]

Însă Valetului de Cupă îi bubuia în piept o inimă înflăcărată și plină de curaj, așa că nu asculta de sfaturile înțeleptului Popă. „Ce știe el, un bătrân ramolit, despre cum se poartă o bătălie?! Auzi la el... stra-te-gie... ce-o mai fi și asta?” Și, fără să mai caute un răspuns, își agita flamura roșie și se repezea la dușmani, strecurându-se printre degetele bunicii, care ținea cărțile ca pe un evantai.

- Victorieeee! striga el înverșunat. Însă de cele mai multe ori dădea nas în nas cu câte un As care îl pune repede la punct, terfelindu-i blazonul.

(Adina Popescu, *Doar un zbor al Valetului de Cupă*)

B. [...] În copilărie am cunoscut o salamandră adevărată. M-am trezit într-o bună zi, pe covor, în mijlocul casei, cu Elfandra. Plouase mult și ea se ivise prin cine știe ce crăpătură, sau printr-o țevă spartă: era neagră, cu pete galbene — și se uita țintă la mine. Părea un soi de broască... *reiată, care se ținea de covorul cam ros cu cele patru degete de la labele din față și cele cinci de la labele din spate. Mi s-a părut atunci că râde de mine cu niște minusculi dințișori. Da, deși era broască, avea dințișori.

Știam că fiecare salamandră își caută fata pe care s-o învețe cusutul sau băiatul pe care să-l învețe un meșteșug: se spune că dacă o lași să-ți treacă peste mână, ai degete harnice. Așa că m-am apropiat fără frică și am pus palma desfăcută jos, îndemnând-o să treacă.

- Păi, dacă nu te pricepi la nimic, nu trec.

Nu prea mă pricepeam. Mama încercase să-mi arate să cos, dar mi se păruse ceva perimat* (ce să mai ziceți voi astăzi, când totul se face la computer...!). E drept, cântam destul de bine la vioară și la pian, dar și asta intra la „neproductive”, în capitolul arte și meserii. Totuși, acum, dacă aveam o salamandră adevărată pe covor, nu era să pierd ocazia.

- Bine, te primesc la învățătură, însă trebuie să vii la o șezătoare a salamandrelor.

(Grete Tartler, *Broască reiată pe catifea râioasă sau Blogul salamandrelor*)

*perimat, adj. : învechit, depășit

*reiat, -ă, reiați, -te, adj. (despre stoffe) Cu dungă (în relief) formate din țesătură; vârgat, dungat.

SUBIECTUL I

Lectura – 80 de puncte

a. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Selectează, din oricare text dat, o figură de stil și numește-o.

4 puncte

2. Explică, într-un text de 5-6 rânduri, semnificația fragmentului: *De aceea se aprindea repede și din orice și îi plăcea la nebunie să participe la turniruri și la misiunile periculoase pe care i le dădea Regina sa, atunci când bunicul și bunica își aminteau de cărțile de joc din sertar și jucau câte o canastă sau o șeptică, ca să le mai treacă timpul.*

12 puncte

b. Scrierea despre textul literar (25 de puncte)

Prezintă, într-o compunere de 15-20 de rânduri, raportul dintre realitate și ficțiune, așa cum reiese din cele două texte date, exemplificând cu secvențe adecvate din fragmentele propuse.

c. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Într-o compunere de 20-25 de rânduri, imaginează-ți o întâmplare ai cărei protagoniști să fie *Valetul de Cupă* și *salamandra Elfandra*.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere:

- propunerea unui titlu sugestiv; **3 p.**
- respectarea structurii specifice unei compuneri; **6 p.**
- îmbinarea a două moduri de expunere; **6 p.**
- introducerea a patru figuri de stil diferite, pe care le vei sublinia; **4 p.**
- originalitatea tratării subiectului; **5 p.**
- încadrarea în limita de spațiu indicată. **1 p.**

Redactare (pentru compunerile de la b și c : 14 puncte)

- unitatea compoziției – **2p**; registrul de comunicare, stilul și vocabularul - **3p**; coerența textului - **2p**; ortografia - **3p** (0-1 greșeli - 3p; 2-3 greșeli – 2p; 4-5 greșeli – 1p; mai mult de 5 greșeli – 0p); punctuația - **3p** (0-1 greșeli - 3p; 2-3 greșeli – 2p; 4-5 greșeli – 1p; mai mult de 5 greșeli – 0p); așezarea în pagină - **1p**.

SUBIECTUL al II-lea

Practica rațională și funcțională a limbii - 10 puncte

Construiește un dialog de 10-12 replici, între doi colegi de clasă, despre impresia produsă de lectura celor două fragmente.

SUBIECTUL al III-lea

Elemente de construcție a comunicării - 20 puncte

1. Transcrie, din textele date, un cuvânt care să conțină diftong și unul care să conțină hiat.

6 puncte

2. Indică valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *Nu erau decât niște paji și curteni, cu capete seci, lipsiți de sentimente nobile.*

6 puncte

3. Precizează funcțiile sintactice ale cuvintelor subliniate: *Mi s-a părut atunci că râde de mine cu niște minusculi dințișori.*

4 puncte

4. Explică rolul a două semne de punctuație din enunțul: - *Nu te mai arunca-n luptă cu capul înainte, mări băiete!*

4 puncte

OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ

Clasa a V-a

Etapa națională, Iași, 2-6 aprilie 2013

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

SUBIECTUL I – Lectura - 80 de puncte

a. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Selectarea unei figuri de stil (1x2p) și numirea ei (1x2p).
2. Explicarea convingătoare, nuanțată a semnificației, cu raportare la fragmentul dat și respectarea numărului de rânduri 12p./ *explicarea parțială 6p / simplă încercare de explicare 2p.*

b. Scrierea despre textul literar (25 de puncte)

- respectarea structurii specifice unei compuneri3p
- evidențierea nuanțată a raportului dintre realitate și ficțiune, făcându-se referire la transfigurarea artistică a unei realități obiective, cu ajutorul imaginației; folosirea unui limbaj expresiv/ *evidențierea raportului dintre realitate și ficțiune, făcându-se referire la transfigurarea artistică a unei realități obiective, cu ajutorul imaginației; folosirea unui limbaj expresiv/ încercarea de evidențiere a raportului dintre realitate și ficțiune, fără a se face referire la transfigurarea artistică a unei realități obiective, cu ajutorul imaginației*12p / 8p / 4p
- utilizarea pertinentă, în cadrul compunerii, a unor secvențe din ambele texte propuse/*utilizarea neconvingătoare a acestora/utilizarea sporadică a exemplelor*.....6p / 4p / 2p
- originalitatea compoziției 3p
- încadrarea în numărul de rânduri (depășirea cu 3-5 rânduri nu se depunctează)1p

c. Scrierea imaginativă (25 de puncte)

- propunerea unui titlu sugestiv. / *propunerea unui titlu comun*.....3p./1p.
- respectarea structurii specifice unei compuneri/ *respectarea parțială a structurii specifice unei compuneri* 6p./ 3p.
- îmbinarea a două moduri de expunere2x3p=6p.
- introducerea a patru figuri de stil diferite 4x1p=4p.
- originalitatea tratării subiectului./*realizarea unei compuneri lipsite de originalitate./încercare de realizare a unei compuneri*5p. 2p 1p.
- încadrarea în limita de spațiu / *nerespectarea limitei de spațiu*..... 1p./0p.

REDACTAREA (pentru compunerile de la punctele b și c: 14 puncte)

- unitatea compoziției2p
- registrul de comunicare, stilul și vocabularul.....3p
- coerența textului2p
- ortografie-3p(0- 1 greșeli – 3p, 2- 3greșeli – 2p, 4-5 greșeli – 1p, mai mult de 5 greșeli-0p)
- punctuația.-3p (0- 1 greșeli – 3p, 2- 3greșeli – 2p, 4-5 greșeli –1p, mai mult de 5 greșeli-0p)
- așezarea în pagină.....1p

SUBIECTUL al II-lea – Practica rațională și funcțională a limbii - 10 puncte

- construirea unui dialog conform cu normele de structurare a acestui mod de expunere, valorificând convingător tema dată și respectarea numărului de replici – 10 p./ *construirea unui dialog schematic și valorificarea ezitantă a temei, respectând numărul de replici-6p/ dialog schematic și valorificare ezitantă a temei, fără respectarea numărului de replici-2p.*

SUBIECTUL al III-lea –Elemente de construcție a comunicării - 20 de puncte

1. Identificarea corectă a cuvintelor indicate - 6p (2x3p)
2. Precizarea corectă a valorilor morfologice - 6p (3x2p).
3. Identificarea corectă a funcțiilor sintactice - 4p (2x2p)
4. Explicație corectă și completă a semnelor de punctuație de la finalul enunțului -*explicație parțială - /explicație incorectă*..... 4p/2p/ 0p.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total : 120 de puncte

OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ
Clasa a V-a

Etapa națională, Iași, 2 – 6 aprilie 2013
Școli cu predare în limbile minorităților naționale

- Toate subiectele sunt obligatorii.
 - Timp de lucru: 3 ore. Se acordă 10 puncte din oficiu. Total: 120 de puncte
- Citește cu atenție următoarele texte și răspunde corect tuturor cerințelor formulate:

A.

În mijlocul grădinii, cuprinse ca de aburi, ghici lucirea unui lac și auzi în jur largi fâlfâiri de aripi, apoi i se păru că vede plutirea unor lebede sub sălcii iar pretutindeni lin ieșind din cețuri se legănau tulpini subțiri de trestii. Miresmele suiau amestecate din miezurile florilor nevăzute și foșnete ori murmure de ierburi în foșgăirea* susurândă creșteau în împletiri nedefinite. [...] floarea clopot începu să-și sune parfumul auriu în aer. Nu mai zăreai nici buruieni, nici mărăcini, nici iarbă neagră, ci numai frumusețea vie a locului ce se-nnoia.

* a se mișca grăbit și haotic fără întrerupere (cu zgomot)

** stare a celui care nu doarme; trezie

(Monica Pillat, *Grădina dintre somn și veghe***)

B.

Deala observă că Anada o luase pe o cărare mărginită de gladiole și o urmă. Dacă până acum grădina fusese împărțită în straturi și aranjamente florale complicate, reprezentând animale și plante, de aici încolo aleile se îngustau și, până la urmă, se pierdeau în mici poteci. În această parte, grădina părea sălbatică, creșteau arbori înalți cu rădăcini foarte lungi și groase, la poalele cărora înfloreau toporași și vioarele. Se auzeau și trilurile câtorva păsări mici, ascunse în frunzișul bogat.

Din când în când, Deala zărea prin semiîntuneric aripile unor insecte care zburau grăbite către o țință necunoscută.

(Brândușa Luciana Grosu, *Realitate imposibilă*)

SUBIECTUL I

Lectura – 80 de puncte

a. Înțelegerea textului (40 de puncte)

1. Transcrie trei imagini artistice diferite identificate în oricare dintre textele-suport, numindu-le. **12 p.**
2. Prezintă, într-un text de 10 – 15 rânduri, trăsăturile *operei literare*, ilustrându-le cu exemple din textele-suport. **28 p.**

b. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Scrie o compunere, de 20-25 de rânduri, în care să prezinți aventura în care pornești alături de Deala și Anada, continuând textul B.

Pentru a obține punctajul maxim, vei respecta următoarele repere:

- utilizarea narațiunii și a dialogului;
- îmbinarea armonioasă a modurilor de expunere;
- integrarea adecvată a trei figuri de stil diferite pe care le vei sublinia;
- adecvarea conținutului compunerii tale la ideile identificate în textul B;
- originalitatea în prezentarea conținutului de idei al compunerii.

REDACTARE (pentru răspunsurile la punctul b - 15 puncte)

- respectarea regulilor de ortografie și de punctuație, așezarea în pagină a textului, lizibilitate, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat.

Notă! În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea ta trebuie să aibă minimum 20 de rânduri.

SUBIECTUL al II-lea

Practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

O agenție turistică îți cere să realizezi o reclamă pentru o grădină botanică pe care ai vizitat-o sau pe care ți-o imaginezi pentru a atrage cât mai mulți vizitatori. Redactează un text de 2 – 3 rânduri adecvat scopului agenției turistice.

SUBIECTUL al III-lea

Elemente de construcție a comunicării (20 de puncte)

1. Scrie câte un sinonim pentru următoarele cuvinte: *poteci, lin, triluri*. **6 p.**
2. Transcrie, din textele date, un verb aflat la un mod nepersonal și două verbe aflate la timpuri diferite ale indicativului, numindu-le. **6 p.**
3. Precizează funcția sintactică și cazul cuvintelor subliniate din secvența: *...apoi î se păru că vede plutirea unor lebede sub sălcii[...]* **4 p.**
4. Alcătuieste două enunțuri în care substantivul *grădină* să aibă, pe rând, funcția sintactică de atribut în cazul genitiv, respectiv de complement în cazul acuzativ. **4 p.**

OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ

Clasa a V-a

Etapa națională, Iași, 2 – 6 aprilie 2013

Școli cu predare în limbile minorităților naționale

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

SUBIECTUL I - Lectura – 80 de puncte

a. Înțelegerea textului (40 de puncte)

1. Identificarea corectă a celor trei imagini artistice diferite. **3 X 3 p**
Transcrierea corectă a secvențelor din text. **3 X 1 p**
2. - menționarea a cel puțin două trăsături ale operei literare (raportul realitatea – ficțiune, limbaj artistic) – **10 p**, menționarea unei singure trăsături – **5 p** / omiterea sarcinii – **0 p**;
- exemplificarea a cel puțin două trăsături cu elemente din ambele texte – **10 p**, exemplificarea unei singure trăsături – **5 p** / omiterea sarcinii – **0 p**;
- formularea unei concluzii adecvate – **8 p** / formularea ezitantă a unei concluzii – **4 p** / omiterea sarcinii – **0 p**.

b. Scriere imaginativă (25 de puncte)

- folosirea narațiunii ca mod de expunere predominant – **6 p** / folosirea sporadică a narațiunii, nerespectarea convențiilor unui text narativ – **3 p**. / omiterea sarcinii – **0 p**;
- îmbinarea armonioasă a modurilor de expunere - **6 p** / folosirea unui singur mod de expunere sau realizarea în mod neconvingător a cerinței - **3p** / omiterea sarcinii – **0 p**;
- folosirea adecvată a celor trei figuri de stil diferite - **3 p** (câte **1 p** pentru fiecare figură de stil) / omiterea sarcinii – **0 p**;
- adecvarea conținutului la tema propusă - **4 p** / adecvare parțială – **2 p** / omiterea sarcinii – **0 p**;
- originalitatea în prezentarea conținutului de idei al compunerii – **6 p** / lipsa originalității – **0 p**.

REDACTARE (pentru punctul b - 15 puncte)

- unitatea compoziției – **3 puncte**, registrul de comunicare, stilul și vocabularul – **2 puncte**, coerența textului – **2 puncte**, ortografie – **3 puncte** (0-1 greșeli – 3 puncte, 2-3 greșeli – 2 puncte, 4 greșeli – 1 punct, peste 4 greșeli – 0 puncte), punctuația și așezarea în pagină – **2 puncte**, lizibilitate – **1 punct**, creativitate – **2 puncte**.

Notă! În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea ta trebuie să aibă minimum 20 de rânduri.

SUBIECTUL al II-lea - Practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

- formularea clară, coerentă, fără greșeli de exprimare și ortografie a răspunsului – **4 p** / răspuns ezitant, cu greșeli de exprimare și ortografie – **2 p** / omiterea sarcinii – **0 p**;
- utilizarea elementelor de persuasiune – **2 p** / încercarea de a utiliza elementele de persuasiune – 1 punct / omiterea sarcinii – **0 p**;
- respectarea trăsăturilor tipului de text cerut/reclamei – **4 p**, încercarea de a respecta trăsăturile tipului de text cerut/reclamei – **2 p** / omiterea sarcinii – **0 p**.

SUBIECTUL al III-lea - Elemente de construcție a comunicării (20 de puncte)

1. Exemplificarea corectă a celor trei sinonime, de exemplu: *poteci - cărări, lin - domol, triluri – cântece etc.* **3 X 2p**
2. Transcrierea corectă a verbelor conform cerinței, de exemplu: *reprezentând(gerunziu); luase (mai mult ca perfect), vede (prezent) etc.* **3 X 1p**
Identificarea corectă. **3 X 1p**
3. Precizarea corectă a funcției sintactice a cuvintelor subliniate: *i – complement indirect; unor lebede – atribut substantival.* **1p + 1p**
Precizarea corectă a cazului cuvintelor subliniate: *i – dativ; unor lebede – genitiv* **1p + 1p**
4. Alcătuirea corectă a celor două enunțuri, de exemplu: *Porțile grădinii s-au deschis.; Am intrat în grădină.* **2p + 2p**

10 puncte se acordă din oficiu